

藏医药学国家级实验教学示范中心教师 利用暑期野外采集珍贵藏药材标本

为提升藏医药学国家级实验教学示范中心的示范（青海大学）、引领、辐射作用及国家级藏医药一流学科建设，示范中心在藏药植物学子巴教授的带领下，项智副教授等教师利用暑期前往青海省玉树州囊谦、杂多、结古、玉树与那曲的边境等地(海拔 4700m)共计 8 天，总里程 2800 多公里进行了藏药材濒危植物的标本采集与制作，共采集了鼠曲雪兔子等高海拔生长的 60 多种藏药名贵植物药材的标本，包括斑花黄堇(སྣང་རི་ཟེལ་བ།) 云南兔耳草(མུང་སྐྱེས་ཉོང་ལེན།) 灰毛党参(ལྷ་བདུད་དཀར་པོ།) 石砾唐松(གཡའ་ཨ་ཁྲོང་།) 白狼毒(དུར་བྱིད།) 川西獐牙菜(ཟངས་ཉིག) 厥叶藁本(འབམ་པོ་སྣོད་པོ།) 美花草(རྫོག་པོ་འཛོམས་སྐྱེས།) 八种非常稀少的道地珍贵药材，其中斑花黄堇(སྣང་རི་ཟེལ་བ།)属于藏药药用植物珍贵品种，也是藏药九种黄堇中最具特色的植物药材，藏医药学认为该植物对热性疾病最有疗效的配方重要药材之一。虽然在藏医药本草学古籍文献中详细记载了斑花黄堇的生长环境等信息，但因它生长高寒高海拔、山地等独特的生长环境，在实际的临床及实物标本中非常罕见，而且在藏医药实践教学中也很少见用如此直观的标本进行授课。灰毛党参(ལྷ་བདུད་དཀར་པོ།)这类药材生长的环境海拔非常高，且非常特殊的地方才会生长。这次采集到的也是在灰毛党参中与其他品种相比较非常难得。寻找采集这些植物药材标本，通过克服植物药材资源分布地域的不同、特定的采集时间和严格的鉴定和筛选等众多的条件下完成了采集标本。采集到的这类药材对学生了解和辨认珍贵植物药材的实

践方法提供了非常有力的保障，这不仅是跨书本式的学习方法起到了重要的作用。如白狼毒(བླ་ཕྱིད།)在通常的临床运用辨认中有很多不同的观点，需要更深入科学的统一辨认。这次采集到的白狼毒是众多分类中与其他相比更符合藏医药经典古籍文献中所描述的药材标本，具有非常可靠的理论与实践意义。

野外采集药材及制作、标本展示情况

团队教师在高海拔采集藏药珍贵植物药材标本

石砾唐松(གཡམ་མ་མོང་།)

川西獐牙菜(བཟང་ལྱིག་)

云南兔耳草(མུང་ལྷོས་ཉེན་ལེན།)

灰毛党参(མུང་བདེན་དཀར་ལོ།)

美花草(རྫོག་པོ་འཛོམས་སྐྱེས།)

白狼毒(དྲར་ཕྱིད།)

厥叶藁本(འབམ་པོ་སྐོད་པོ།)

斑花黄堇(སྣང་རི་བེལ་བ།)

浸泡标本

学院师生参观标本

浸泡标本

浸泡标本

珍贵藏药材标本的新增对提升藏医药学国家级实验教学示范中心的示范、引领作用意义重大。不仅有助于提升示范效果，使学生更直观地了解和学习藏药材鉴别知识。也对《藏医药理学》《藏药植物学》《藏医方剂学》等藏药骨干课程实践教学提供了更好的平台。同时，也为示范中心提供了丰富的实践教学经验，使其在实验实践教学过程中更加熟练的鉴别及应用这些药材。另外，有助于推动藏医药实验实践教学的发展，不断提升示范中心在国内乃至国际上的影响力。对进一步加强藏医药学科的发展和创新、保护和传承藏医药文化、藏医药学的科学研究和藏医药标准化评价体系的建立提供了宝贵的实践经验。

采集的藏药植物标本目录

1	འབམ་པོ།	2	བཙམ་དུག་ནག་པོ།
3	མོ་སྤང།	4	སྒོལ་གོང་སྤྱག་པོ།
5	ལྷག་ཅུ་སེར་པོ།	6	སྒང་ཐོག་པ།
7	རྩ་མཁྲིས་བ་མོ་ལ།	8	སྤང་སྤྱོད་ཉོང་ལེན།
9	ཀྱི་ལྷེ་ནག་པོ།	10	ཨ་བྱག་གཟེར་འཛོམས།
11	ཀྱི་ལྷེ་དཀར་པོ།	12	མ་བྱ་ཆེག་ལུབ།
13	སྒོ་ཤོ།	14	ཟངས་ཚི་ནག་པོ།
15	མིང་ཅན་དོམ་རལ་པ།	16	སྤང་ཚན་གསེར་སྤྱང།
17	ཟངས་ཉིག།	18	དགོ་བ་མེ་ཉིག།
19	ལུང་དཀར་བདུད་ཚི་ཟེལ་པ།	20	སྒོ་རྩུང་གསེར་མགོ།
21	ལུང་མོང་ཨ་ཀ་བ།	22	རྒྱལ་བ་ཆེག་ལུབ།
23	ལུང་མོང་སྤྱག་པོ།	24	སྤྱོད་རི་ཟེལ་པ།
25	ལུང་མཁྲིས་སོག་ལེ་ལ།	26	རོག་པོ་འཛོམས་སྤྱོད།
27	རེ་སྒོན་སྒོ་ཉིག།	28	བྱ་མོད་སྤྱོད་དམན་པ།
29	རྩུ་མཁྲིས།	30	སྤང་བ་སྤང་མ།
31	སྤྱོད་ལྷུང་འད།	32	སེང་རྩུང་ཟེལ་པ།
33	དུར་བྱིད།	34	གསེར་ཉིག་དམན་པ།

35	འཛིབ་ཚི་ཚེན་པོ།	36	འངམ་དབྱངས་ཉག་བྱ།
37	བྱ་ཀར་བ།	38	ཚེར་ཚོན།
39	ལོ་བཙན་བ།	40	ཇུག་ཚོས་དམར་པོ།
41	ཤང་འྲིལ་དཀར་པོ།	42	རེ་སྐོན་ཚི་སྐྱ།
43	ལྷུང་ཐེར་སྐྱག་པོ།	44	རེ་སྐོན་ཚི་དམར།
45	ཚུ་ཅ།	46	ཤ་ལ་ཡུ་རིང་།
47	ཤང་ནག	48	སྲོ་ལོ་དཀར་པོ།
49	རྒྱ་སྐྱག་ཟེལ་བ།	50	འབྲོང་སྐོག
51	ལྷུ་བདུད་མཚོག	52	གངས་ཚན་བ།
53	སྐྱ་ལེར།	54	ནང་མ་སྐྱན་བྱ།
55	ཤང་ལེན་སྐྱག་པོ།	56	ཉ་ཐགས་དཀར་པོ།
57	གཉན་འདུལ་བ།	58	ག་བྱར་ཉིས་ལོ།
59	ཚོ་དེ་ལ།	60	ཉ་ཐགས་ནག་པོ།